

Naar det ærede Medlem og ligeledes den høitærede Minister omtalte og sloge paa, at det ganske sikkert dog havde sin store Betydning, at de, der ydede Meget, ogsaa til en vis Grad fik Vederlag derfor derved, at Udelserne gik til deres Præst, saa vil jeg tilstaae, at dette ganske vist er et Hensyn, som endnu den Dag idag har en Deel hos mig at sige, men det er ogsaa en af de Grunde, hvorfor jeg gjennem det Forslag, jeg sluttede mig til ifjor, ønskede netop ogsaa det Hensyn taget ved Classificationen af Embederne, at det Historiske derigjennem virkelig skulde komme til i en ikke aldeles ringe Grad at gjøre sig gjældende. Det forekommer mig, at vil man factist gaae synderligt videre — thi det gjør jo ikke noget, om man lader en vis Sum gaae til Embedet, eller man tager saa Meget af Tienden, at det, som er tilbage, ikke er mere, det er i Grunden den selsomme Fremgangsmaade, kun under en forskjellig Form — saa bliver Stillingen uholdbar. Jeg kan nemlig ikke see Andet, end at der, naar man alvorlig tager fat paa Spørgsmaalet, kun er to Veie at gaae. Den ene er den, saa at sige, at give slip paa det Hele, at bestemme, at Enhver lønner sin Præst, altsaa ogsaa Communerne deres Sognepræster, forsaavidt de overhovedet ville have saadanne, men det staaer ganske sikkert for mig som Noget, som man maastee gjerne i og for sig kan ansee for det Dnskeligste, men som man factist ikke kan komme ind paa ifølge hele den Udvikling, som har fundet Sted her i Landet, og ifølge hele den nebarrede Tankegang, som findes hos Befolkningen. Den anden er den, at man finder sig i at betragte de Mibler, som engang ere henlagte til Geistlighedens Lønning, som Statens, hvilke den derfor vil benytte til Fyldestgjørelse af det Formaal, at der saavidt muligt sørges for — som jeg nylig omtalte —, at der rundt omkring i Landet, paa hvert passende Sted, er en Mand, der er Folkekirkens Præst, og til hvem derfor ogsaa Enhver i det District, for hvilket Præsten er ansat, kan henvende sig, naar han har Brug for præstelig Bistand. — Det forekommer mig tilmed, at hele denne Betragtning staaer i god Harmoni mod det Lovforslag, som her var for foreleden

Dag om Frimenigheder, hvilken Lov jeg ganske sikkert ogsaa indtil videre vil give min Understøttelse. Staten lønner i passende Kredse Præster, til hvem Enhver, der hører til Folkekirken, kan henvende sig og faae tilfredsstillet sine Fornødenheder i religiøs Henseende, men forsaavidt han ikke kan finde sig i at søge Statens Embedsmænd, maa det være hans egen Sag i Forening med Ugesindede at skaffe sig en Præst efter sit Hjerte. Der er ganske vist en Betragtning, i hvilken jeg vil give det ærede Medlem her bagved mig Ret, nemlig den, at dette Forslag maastee ikke staaer i god Harmoni med det følgende Forslag. Jeg er saa vist som Nogen overbeviist om, at man maa komme til at give Sognemenighederne en temmelig bethelig Indflydelse paa Valget af Præsterne, men jeg indrømmer, at jeg ikke troer, at man, naar Staten skal vedblive at lønne og ansætte Sognepræsterne, kan komme saa vidt, som det følgende Forslag tilsigter, men det er en Sag, som ikke foreligger i dette Dieblit, og som jeg derfor ikke skal opholde mig ved.

Hvad nu den væsentlige Betragtning angaaer, som det ærede Medlem kom med, nemlig om Forslagets finansielle Side, saa er det fuldkommen rigtigt, at uagtet vi ifjor i Udvalget bestræbte os for saavidt muligt at klare Sagen for os selv og for Thinget, var der dog flere Punkter, som nødvendigviis maatte forblive uklare, men jeg troer dog ikke, at det finansielle Resultat her virkelig bør staae som Noget, der er afstrækkende. Det, vi kom til ifjor, var, som der nævntes, at der vilde blive Tale om at tilskyde et Par Hundrede Tusinde Rigsdaler, hvorimod Offer, forsaavidt det er tvungent, saldt hort. Men dette er ikke uheldigt, thi naar Offer, som er anslaaet til 419,000 Rb., men vel factist er ikke saa lidt mere, maastee 600,000 Rb., bortfalder som en tvungen Sag, saa vil der vel blive tilbage et frivilligt Offer, men i den Henseende giver jeg tilbeels den høitærede Minister Ret; jeg troer, at det frivillige Offer vil blive meget, meget ringere, end nu det tvungne Offer er. Det vil maastee blive af Betydning paa Steder, hvor Menigheden s. Ex. vil holde paa en Præst, som ellers tilbeels af pecuniaire Grunde vilde see